

הקדמה ג'

א. כל התורה כולה - כל שלושים יום

מחבר השו"ע כותב בהקדמתו וז"ל: "שגור בפיו הספר הזה הבנוי לתלפיות, תל שהכל פונים בו, לחלקו לשלושים, ללמוד בו בכל יום חלק אחד, ונמצא שבכל חודש הוא חוזר על תלמודו, ויאמר עליו: "אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו".

דבריו צריכים ביאור, מנין לו שצריך לחזור על לימודו כל שלושים יום, והיינו לחזור על כל התורה כולה כל שלושים יום, ולמה עליו דווקא נאמר: "ותלמודו בידו".

אמנם ראינו בברכות (לח): כתוב: "רבי חייא בר אבא, כל תלתין יומי מהדר תלמודיה קמיה דר' יוחנן רביה". אך התוס' שם כתבו: "לאו דווקא כל תלמודיה, אלא כל מה שלמד שלושים יום, חוזר הכל לפניו ביום ל"א". אך הנה ה"מצפה איתן" מביא דברי התוס' וכותב כך: "תוס' ד"ה כל - לאו דווקא כל תלמודו, והב"ש כתב דווקא", עכ"ל. פירוש; הב"ש חולק על התוס' וסובר שחזר על כל התורה כולה שלמד, כל שלושים יום, ולכן לא שכח את לימודו ודייק בלשוננו, ואילו ר' בנימין בר יפת שלא חזר כל שלושים יום, לא דייק בלשוננו, ולכן אין ללמוד ממנו הלכה, אלא מר' חייא בר אבא שהעביר במדויק את דברי רבו ר' יוחנן. ונראה שיש ראייה לשיטת הב"ש, ודלא כהתוס', מהגמרא בכתובות (עז): שנאמר שם על ר' חנינא שחזר על כל תלמודו בתוך שלושים יום, משמע שכך נהגו וכך הדין, וכן בפסחים (סח): נאמר על רב ששת: כל תלתין יומין מהדר ליה תלמודיה ואמר: חדאי נפשאי חדאי נפשי, לך קראי, לך תנאי. נראה שהכוונה לכל תלמודו, דאם לא כן, אין לשון התלמוד ברור, ומה שמחתו לחזור אחר שלושים יום ואח"כ לא לחזור יותר, ובפרט שרב ששת היה סומא, בוודאי חזר על כל תלמודו שלא ישכחנו. ודוק.

ועוד נלע"ד יש ראייה לדברי הב"ש הסובר שרחב"א חזר על כל תלמודו שלמד כל שלושים יום. במסכת ר"ה (ל"ה). מובא: אמר רבי אלעזר: לעולם יסדיר אדם תפילתו ואח"כ יתפלל. אמר רבי אבא: מסתברא מילתיה בברכות של ר"ה ויוה"כ. איני? והא רב יהודה מסדר צלותי ומצלי? שאני רב יהודה כיוון דמתלתין לתלתין יומי הוה מצלי כפרקים דמי. ופירש"י: "מתלתין לתלתין - שהיה מחזר תלמודו כל שלושים יום", כלומר, שלא היה מתפלל אלא פעם אחת בחודש וכל החודש היה חוזר על כל התורה כולה. ולכאורה איך זה שלא התפלל, והא תיקנו ג' תפילות כנגד אבות וכנגד קורבנות תמידין כסדרן? ואפשר שנהג כן רב יהודה כמובא בשבת (יא): "דתניא: חברים שהיו עוסקים בתורה - מפסיקים לק"ש ואין מפסיקין לתפילה. אמר רבי יוחנן לא שנו אלא כגון רשב"י וחבריו, שתורתן אומנותן, אבל כגון אנו - מפסיקין לק"ש ותפילה". יוצא שר' יוחנן לא החשיב עצמו כרשב"י ואילו רב יהודה החשיב עצמו כרשב"י.

לכאורה קשה שיחשיב עצמו כרשב"י ועוד שלא יתפלל כשיש לו זמן להתפלל, דהא הגמרא בברכות (כ). מביאה: "אמר רב פפא לאביי: מאי שנא ראשונים דאיתרחיש להו ניסא ומאי שנא אנן דלא מתרחיש לן ניסא? אי משום תנויי - בשני דרב יהודה כולי תנויי בניזיקין הוה, ואנן קא מתנינן שיתא סדרי, וכי הוה מטי רב יהודה לעוקצין אמר: הויות דרב ושמואל קא חזינא הכא, ואנן קא מתנינן תליסר מתיבתא, ואילו רב יהודה כי הוה שליף חד מסאניה - אתי מיטרא, ואנן קא צוחינן -